

Mark Drakeford AC / AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Mr Darren Millar AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1NA

5 Chwefror 2014

Annwyl Darren

**ADRODDIAD Y PWYLLGOR CYFRIFON CYHOEDDUS I'R TREFNIADAU
LLYWODRAETHU YM MWRDD IECHYD PRIFYSGOL BETSI CADWALADR**

Rwy'n atodi ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i'r Trefniadau Llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr.

Yn gywir

Mark Drakeford AC / AM
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Ymateb i Adroddiad y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar y Trefniadau Llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

Rydym yn croesawu canfyddiadau'r adroddiad ac yn cynnig yr ymateb canlynol i'r un ar hugain argymhelliad ynddo sy'n gyfrifoldeb i Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 1:

Er mwyn dwyn uwch arweinwyr i gyfrif, rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru adolygu trefniadau'r broses reoli ac arfarnu perfformiad ar gyfer Prif Weithredwyr a Chadeiryddion sefydliadau'r GIG, a'u cryfhau lle bo angen er mwyn sicrhau eu bod yn ddigon trwyadl, yn eglur a'u bod yn cael eu gweithredu.

Ymateb: Derbyn

Mae prosesau adolygu perfformiad eisoes wedi'u sefydlu ar gyfer Cadeiryddion a Phrif Weithredwyr Sefydliadau'r GIG yng Nghymru. Fodd bynnag, rydym yn cymryd camau i sicrhau bod y prosesau hyn yn gadarn ac yn cael eu deall yn rhwydd. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ac Academi Cymru "Gwneud yn dda, gwneud yn well", y Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru ym mis Ionawr 2014. Mae'r ddogfen hon yn tanlinellu pwysigrwydd y broses gwerthuso perfformiad, ac yn arbennig gwerthuso'r Prif Weithredwr gan y Cadeirydd.

Mae'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn cynnal adolygiad chwemisol o Gadeirydd bob BILI ac Ymddiriedolaeth yng Nghymru. Mae'r cyfarfodydd hyn yn cytuno ar amcanion ar gyfer y cyfnod i ddod, yn ogystal ag adolygu perfformiad yn ystod y cyfnod blaenorol. Mae Cadeiryddion yn darparu tystiolaeth hunanasesu cyn y cyfarfod adolygu ac mae'r Gweinidog yn rhoi adborth ysgrifenedig yn dilyn yr adolygiad. Mae'r broses hon yn nodi materion i fynd i'r afael â nhw ac unrhyw anghenion datblygu. Yn ogystal â'r broses ffurfiol, mae'r Gweinidog yn cwrdd â'r Cadeiryddion fel grŵp yn chwarterol ac yn anffurfiol gydag unigolion wrth i faterion godi.

Mae gan bob Prif Weithredwr yng Nghymru amcanion y cytunir arnynt gyda'u Cadeirydd a Phrif Weithredwr GIG Cymru. Caiff eu perfformiad ei adolygu'n ffurfiol ddwywaith y flwyddyn. Mae Cadeirydd y BILI yn cynnal adolygiad canol blwyddyn ac mae Prif Weithredwr GIG Cymru yn cael copi o'r adolygiad. Mae'r Cadeirydd a Phrif Weithredwr GIG Cymru yn cynnal yr adolygiad diwedd blwyddyn ar y cyd.

Mae'r Gweinidog hefyd yn cynnal cyfarfod chwarterol gyda'r Cadeiryddion a'r Prif Weithredwyr fel un grŵp.

Argymhelliad 2:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gynnal adolygiad brys o'r hyfforddiant sydd ar gael i aelodau byrddau ar draws holl gyrff y GIG yng Nghymru. Dylai canlyniad yr adolygiad hwn lywio'r modd y caiff rhaglen hyfforddi genedlaethol ei

datblygu a'i chyflawni ar gyfer aelodau bwrdd, a dylai cyfranogiad fod yn amod aelodaeth o'r bwrdd. Dylai'r rhaglen ddatblygu cymwyseddau craidd, egluro gofynion a chynnwys hyfforddiant wedi'i ddatblygu'n benodol ar gyfer aelodau bwrdd newydd fel rhan o'u cyfnod sefydlu'n aelodau o'r bwrdd.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod datblygu Bwrdd effeithiol yn hanfodol bwysig. Rydym o'r farn bod angen sicrhau bod gennym y cyfuniad cywir o weithgarwch cenedlaethol cyson a threfniadau lleol addas at y diben i sicrhau bod aelodau anweithredol y Bwrdd yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau a swyddogaethau'r Bwrdd yn llawn.

Mae Prif Weithredwr y GIG eisoes wedi ysgrifennu at Gadeiryddion Sefydliadau'r GIG yng Nghymru yn ail-bwysleisio bod datblygu Bwrdd effeithiol yn hanfodol bwysig, a bod angen sicrhau cyfuniad priodol o weithgarwch cenedlaethol cyson a threfniadau lleol addas at y diben i gefnogi aelodau anweithredol y Bwrdd. Mae'r llythyr yn datgan yn glir mai cyfrifoldeb y BILlau yw diffinio a sicrhau'r trefniadau lleol addas at y diben.

Roedd llythyr David Sissling hefyd yn hysbysu Cadeiryddion am y cymorth cenedlaethol sydd ar gael drwy Academi Cymru, sy'n cynnwys:

- Y Ddau ar y Brig – System o baru Prif Weithredwr a Chadeirydd newydd i ddefnyddio'r cymorth hwn yn eu blwyddyn gyntaf y gall Prif Weithredwyr a Chadeiryddion ei defnyddio pan fydd angen;
- Cyfres Datblygu Byrddau – dylai pob Ymddiriedolaeth a Bwrdd lechyd gwblhau dwy ran y rhaglen dros y 2 flynedd nesaf;
- Y Canllaw Llywodraeth Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru – i'w ddefnyddio gan holl Aelodau Byrddau yn barhaus;
- Cyfres Llywodraethu - Dosbarthiadau Meistr – Cadeiryddion i nodi aelodau Bwrdd priodol i fynychu'r gyfres, gan rannu gwersi gyda Byrddau wrth ddychwelyd i'w sefydliad;
- Datblygu Pwrpasol – gofynnwyd i bob Ymddiriedolaeth a Bwrdd lechyd drafod cymorth datblygu arall gydag Academi Cymru wrth i'r angen godi.

Mewn ymateb i lythyr y Prif Weithredwr, gofynnwyd i holl gyrff y GIG roi crynodeb o'r gweithgarwch datblygu a fwriedir gan y Bwrdd yn 2014. Daeth yr wybodaeth hon i law ym mis Rhagfyr ac mae wedi cael ei hasesu. Mae Academi Cymru bellach yn gweithio gyda sefydliadau'r GIG i lenwi unrhyw fylchau posibl yn y rhaglen.

Ar ben hyn, mae'r Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru a gyhoeddwyd yn ddiweddar, "Gwneud yn dda, gwneud yn well", yn amlinellu fframwaith ar gyfer dysgu a datblygu gan Fyrddau. Mae'r canllaw yn atgoffa Byrddau bod yr heriau strategol sydd o'u blaenau yn golygu bod angen sgiliau penodol, a bod angen adolygu'r gofyniad hwn mewn ffordd systemaidd. Er mwyn sicrhau cydbwysedd effeithiol o wybodaeth, sgiliau a chefnidir, mae'r canllaw'n dadlau y dylai Byrddau gynnal archwiliadau sgiliau rheolaidd o'u haelodau cyfredol.

Rydym hefyd yn nodi'r sylwadau gan y Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus ar hyfforddi Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus a byddwn yn ystyried pa gamau pellach y mae eu hangen yng ngoleuni canfyddiadau'r Comisiwn.

Argymhelliad 3:

Rydym yn argymhell y dylid cyhoeddi canllawiau cyfarwyddyd i bob bwrdd ar bwysigrwydd datblygu byrddau unigol a chyfunol ac y dylid adolygu canllawiau o'r fath yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn addas i'r diben.

Ymateb: Derbyn

Roedd y llythyr a anfonwyd gan Brif Weithredwr GIG Cymru at Gadeiryddion cyrff y GIG yn ddigamsyniol ynghylch y pwysigrwydd y mae Llywodraeth Cymru yn ei roi ar ddatblygu Bwrdd effeithiol. Mae'r neges hon eisoes wedi cael ei hatgyfnerthu yn y *Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru "Gwneud yn dda, gwneud yn well"* a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2014.

Fel rydym wedi'i amlinellu yn yr ymateb i argymhelliad 2, rydym yn ystyried er angen am gymorth neu arweiniad cenedlaethol pellach yng ngoleuni'r ymatebion gan gyrff y GIG a chanfyddiadau'r Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus.

Argymhelliad 4:

Rydym yn argymhell bod yr ymrwymiad amser sy'n ofynnol gan Aelodau Annibynnol yn cael ei adolygu i sicrhau ei fod yn ddigon i'w galluogi i gyflawni'r holl swyddogaethau sy'n ddisgwyliedig ganddynt.

Ymateb: Derbyn

Fel y mae'r *Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru* yn ei nodi, mae gan Gadeiryddion Byrddau gyfrifoldeb allweddol i gynllunio a rheoli ymrwymiad amser gofynnol Aelodau Annibynnol. Felly, i ddechrau rydyn ni'n ysgrifennu at Gadeiryddion cyrff y GIG yng Nghymru i ofyn iddynt adolygu faint o amser sydd ar gael gan Aelodau Annibynnol ar gyfer gofynion y rôl. Byddant yn cael cymorth allanol ar gyfer cynnal yr adolygiad os bydd ei angen arnynt.

Byddwn yn ystyried y mater hwn ymhellach yn dilyn yr adolygiad gan y Cadeiryddion ac yng ngoleuni canfyddiadau'r Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus ac yn rhoi diweddariad ar hyn i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ymhen 6 mis.

Argymhelliad 5:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru roi camau ar waith i alluogi system fwy trylwyr a chyson o arfarnu Aelodau Annibynnol Byrddau Iechyd Cymru, gan gynnwys nodi anghenion hyfforddi a datblygiad personol, ac y dylid datblygu cynllun mentora cymheiriaid i aelodau annibynnol.

Ymateb: Derbyn

Mae trefniadau ar waith i sicrhau bod Aelodau Annibynnol yn cael eu gwerthuso, a ddylai nodi anghenion hyfforddi a datblygu personol ar gyfer Llywodraeth Cymru. Ar ben hon, er mwyn atgyfnerthu'r system hon, mae'r *Canllaw Llywodraeth Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru* yn cynnwys adran ar Feithrin Capasiti a Gallu Byrddau, sy'n ymdrin â pherfformiad Aelodau Byrddau Annibynnol ac yn cynnig fframwaith dysgu a datblygu ar gyfer aelodau Byrddau.

Mae Llywodraeth Cymru eisoes yn sicrhau bod yr wybodaeth sy'n deillio o adolygiadau perfformiad aelodau annibynnol yn cael ei bwydo i'r broses ailbenodi.

Byddwn yn gweithio gydag Academi Cymru a Chadeiryddion sefydliadau'r GIG i ddatblygu fframwaith ar gyfer gwerthusiadau a sefydlu cynllun mentora cymheiriaid ar gyfer aelodau annibynnol. Byddwn yn sicrhau bod Cadeiryddion yn cael eu galw i gyfrif am eu rhan yn sicrhau bod gwerthusiadau aelodau annibynnol yn drylwyr ac yn ystyried anghenion hyfforddi a datblygu.

Byddwn yn rhoi diweddariad i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus ar y gwaith hwn ymhen 6 mis.

Argymhelliad 6:

Rydym yn argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod pob sefydliad GIG yn deall yn eglur pam mae arwahanrwydd ac atebolrwydd rôl Ysgrifennydd y Bwrdd yn bwysig.

Ymateb: Derbyn

Mae Rheolau Sefydlog y BILlau eisoes yn pwysleisio rôl Ysgrifenyddion Byrddau fel ceidwaid Llywodraeth da yn y BILlau, a hefyd eu hannibyniaeth ar y Byrddau. Mae'r Rheolau Sefydlog hefyd yn rhagnodi bod Ysgrifennydd y Bwrdd yn uniongyrchol atebol i'r Cadeirydd a phrif weithredwr y BILl.

Ar ben hyn, mae'r *Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru* yn egluro natur allweddol eu rôl fel prif gynghorydd y Bwrdd a'r sefydliad cyfan ar bob agwedd ar lywodraethu.

Yn fwy cyffredinol, rydym wedi sicrhau bod holl gyrff y GIG yng Nghymru wedi ystyried holl ganfyddiadau adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru/AGIC. Ysgrifennodd Prif Weithredwr y GIG at holl Gadeiryddion a Phrif Weithredwyr y GIG yn gofyn iddynt ystyried canfyddiadau'r adroddiad a rhoi sicrwydd priodol iddo ynghylch eu trefniadau llywodraethu. Roedd eu hymatebion yn cynnwys unrhyw gamau yr oeddent yn eu cymryd yn sgil canfyddiadau'r adroddiad ac enghraifft o arfer da. Trafodwyd yr ymatebion unigol hyn yng nghyfarfod yr holl Brif Weithredwyr a'u rhannu ymysg holl gyrff y GIG.

Argymhelliad 7:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ystyried darparu diogelwch statudol ar gyfer rôl Ysgrifennydd y Bwrdd.

Ymateb: Derbyn

Bydd diogelwch statudol ar gyfer rôl Ysgrifennydd y Bwrdd yn cael ei ystyried ochr yn ochr â'r argymhellion sy'n deillio o ganfyddiadau'r Comisiwn ar Lywodraethu a Darparu Gwasanaethau Cyhoeddus.

Argymhelliad 8:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod pob Bwrdd Iechyd yn adolygu gweithdrefnau eu cyfarfodydd, i sicrhau bod aelodau'r Bwrdd yn cael pob papur yn amserol a bod papurau heb gyfyngiad arnynt yn cael eu cyhoeddi ar gyfer y cyhoedd o fewn yr un amserlenni.

Ymateb: Derbyn

Mae gweithdrefnau cyfarfodydd y BILlau eisoes wedi cael eu hadolygu yn dilyn canfyddiadau adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru/AGIC. Mae model rheolau sefydlog y mae'r BILlau wedi'i fabwysiadu yn ei gwneud ofynnol iddynt sicrhau bod agendâu a setiau cyflawn o bapurau yn cael eu dosbarthu 10 diwrnod cyn cyfarfodydd Bwrdd ffurfiol. O ran mynediad ar gyfer y cyhoedd, mae'r Rheolau Sefydlog hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i gyhoeddi'r agendâu a'r papurau cysylltiedig o leiaf 10 diwrnod cyn cyfarfodydd Bwrdd. Mae rhai BILlau wedi mabwysiadu amserlen 7 diwrnod ar gyfer rhoi agendâu a phapurau i aelodau'r Bwrdd a'r cyhoedd. Mae'r Rheolau Sefydlog yn rhagnodi, mewn achosion eithriadol, y gellir darparu papurau atodol ar ôl 10 diwrnod cyn belled â bod y cadeirydd yn fodlon nad yw hyn yn amharu ar allu'r Bwrdd i ystyried y materion yn y papurau. Ystyrir cadw at y Rheolau Sefydlog fel rhan o'r asesiad strwythurol blynyddol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

Yn fwy cyffredinol, mae'r Canllaw Llywodraethu Da ar gyfer Byrddau GIG Cymru hefyd yn disgrifio'r prosesau effeithiol sy'n angenrheidiol er mwyn i Fyrddau weithredu'n effeithiol.

Argymhelliad 9:

Ar ôl ystyried y dystiolaeth, mae'r Pwyllgor yn croesawu'r camau y mae Cyngor Iechyd Cymuned Gogledd Cymru yn eu cymryd i fonitro cydymffurfiaeth â gweithdrefnau rheoli heintiau mewn ysbytai ar draws y Gogledd. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru adolygu ei phrosesau ar gyfer dilysu ansawdd a diogelwch, a data allweddol arall gan sefydliadau'r GIG. Mae'n hanfodol cofnodi data o'r fath yn gywir er mwyn gallu rhoi camau ystyrllon ar waith.

Ymateb: Derbyn

Rydym eisoes wedi cryfhau'r systemau rheoli ansawdd a diogelwch yn Llywodraeth Cymru. Rydyn ni wedi sefydlu grŵp o dan gadeiryddiaeth y Dirprwy Brif Swyddog Meddygol sy'n cwrdd yn rheolaidd i oruchwylio gwybodaeth am ansawdd a pherfformiad sefydliadau'r GIG sy'n cael ei diweddarau'n rheolaidd. Mae hyn yn caniatáu rhyngweithio, a chodi materion os oes angen, gydag Ymddiriedolaethau a Byrddau Iechyd o fewn y fframwaith cyflawni cyffredinol.

Mae gwaith ar y gweill i gryfhau ansawdd data ac mae sicrhau data cyflawn eisoes yn Fesur Haen 1. Rydym hefyd yn sicrhau ein bod yn triongli'r wybodaeth o amryw setiau data, gan gynnwys achosion difrifol, a ffynonellau gwybodaeth rheolaidd. Un enghraifft yw'r gwaith sydd ar y gweill ynghylch data a chofnodi achosion o clostridium difficile a marwolaethau cysylltiedig.

Argymhelliad 10:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru gwblhau, cyflwyno a gweithredu set gyffredin o ddangosyddion perfformiad allweddol ar ansawdd a diogelwch i'w defnyddio gan Fyrddau Iechyd. Byddai hyn yn cynorthwyo i wella perfformiad ac yn tynnu sylw at risgiau fel bod modd gweithredu'n gyflym i fynd i'r afael â hwy.

Ymateb: Derbyn

Mae'r fframwaith cyflawni cyfredol eisoes yn cynnwys ystod o ddangosyddion ansawdd a diogelwch Haen 1 fel marwolaeth, heintiadau a briwiau gorwedd sy'n cael eu monitro'n genedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'r rhain ar wefan Fy Ngwasanaeth Iechyd Lleol. Mae dangosyddion perfformiad ynghylch mynediad amserol hefyd yn fesur pwysig o ansawdd a diogelwch.

Yn ogystal, gan ddibynnu ar eu trefniant, mae sefydliadau'r GIG yn cytuno ar set o ddangosyddion i olrhain perfformiad ar draws eu holl wasanaethau fel rhan o'u fframwaith sicrwydd cyffredinol. I helpu gyda hyn, mae'r Fforwm Ansawdd a Diogelwch Cenedlaethol wedi cytuno ar set o gwestiynau trothwy ansawdd a

dangosyddion cysylltiedig i'w defnyddio'n lleol. Mae'r rhaglen well 1000 o Fywydau yn lechyd Cyhoeddus Cymru yn arwain ar waith yn ystod 2014 ar ran holl sefydliadau'r GIG i ddatblygu fframwaith mesur ymhellach i helpu bwrdd i geisio sicrwydd ynghylch ansawdd. Mae'r gwaith gwella ansawdd yn mynd yn ei flaen.

Argymhelliad 11:

Rydym yn argymhell y dylai'r Bwrdd lechyd sicrhau bod canlyniadau ei ymchwiliadau i'r sgoriau RAMI uchel ar draws ysbytai'r Gogledd ar gael i'r cyhoedd eu gweld, ynghyd â gwybodaeth am y camau sy'n cael eu cymryd i fynd i'r afael ag unrhyw faterion sy'n codi mewn perthynas â gofal cleifion.

Ymateb: Derbyn

Argymhelliad ar gyfer Bwrdd lechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yw hwn. Fodd bynnag, byddem yn disgwyl iddynt wneud hyn, yn ddarostyngedig i unrhyw amodau gofynnol, i amddiffyn unrhyw wybodaeth a allai adnabod cleifion.

Argymhelliad 12:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod gwybodaeth am sgoriau RAMI ar draws pob safle ysbyty yng Nghymru ar gael yn fwy hygyrch i'r cyhoedd, yn ddelfrydol drwy roi'r data i gyd ar un dudalen we, gydag esboniadau eglur o'r hyn y mae'r data yn ei olygu.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru bellach yn darparu'r data hwn, ynghyd â'r cyd-destun, ar wefan Fy Ngwasanaeth lechyd Lleol. *(DN need to add in the link)* Bydd gwaith yn parhau i ddatblygu ystod o fesurau marwolaeth sy'n adlewyrchu GIG Cymru a sicrhau eu bod ar gael yn hygyrch i bobl Cymru. Bydd y cynigion yn cael eu nodi'n fuan mewn datganiad a ddisgwylir yn y gwanwyn gan y Tasglu Tryloywder a Marwolaethau. Bydd copi o'r datganiad yn cael ei anfon at aelodau'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus.

Argymhelliad 13:

Mae'r methiant i lynu wrth brosesau cyllidebol derbyniol yn fater o bryder penodol. Ni chredwn y dylid cymeradwyo cyllidebau sy'n amodol ar gafeatac ac rydym yn argymhell y dylem gael sicrwydd bod y Bwrdd lechyd bellach wedi rhoi'r gorau i'r arfer hwn.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru yn cytuno y dylai deiliaid cyllidebau gymeradwyo a pherchenogi cyllidebau ar ddechrau'r flwyddyn, gan gynnwys cytuno a chymeradwyo unrhyw amrywiadau y gall y Bwrdd gytuno arnynt yn ystod y flwyddyn. Dylai pob Bwrdd lechyd fod yn mabwysiadu'r arfer hwn sydd wedi'i nodi'n glir yng Nghyfarwyddiadau Ariannol Sefydlog y Byrddau lechyd. Mae Llywodraeth Cymru yn

atgyfnerthu'r neges hon drwy'r fforwm Cyfarwyddwyr Cyllid. Byddwn hefyd yn sicrhau bod tystiolaeth yn cael ei nodi, drwy gyflwyno cynlluniau 3 blynedd y Byrddau Iechyd, bod pob Is-adran unigol a deiliaid cyllidebau wedi cyfrannu'n llawn at gytuno ar gynlluniau arbedion a rhaglenni lleihau costau perthnasol.

Argymhelliad 14:

Rydym yn argymhell hefyd y dylai Llywodraeth Cymru ofyn am wybodaeth gan gyfarwyddwyr cyllid pob bwrdd iechyd i sicrhau nad yw'r methiannau sy'n amlwg ym mhrosesau cynllunio cyllidebau Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn cael eu hailadrodd mewn mannau eraill.

Ymateb: Derbyn

Bydd y cam gweithredu mewn perthynas ag argymhelliad 13 yn berthnasol i bob Bwrdd Iechyd. Rydyn ni hefyd wedi ystyried bod holl gyrff y GIG yn ystyried adroddiad AGIC/Swyddfa Archwilio Cymru yn ofalus ac yn cymryd unrhyw gamau angenrheidiol yn eu sefydliadau eu hunain (gweler yr ymateb i argymhelliad 6).

Argymhelliad 15:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru bwysleisio i'r byrddau iechyd y dylent osgoi defnyddio atebion anghynaliadwy yn wyneb pwysau ariannol lle bynnag y bo modd, er enghraifft canslo neu ohirio llawdriniaethau, sydd ond yn gohirio costau tan y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Ymateb: Derbyn

Mae BILlau eisoes yn cymryd camau i osgoi lleddfu pwysau ariannol mewn ffyrdd anghynaliadwy. Mae BILlau yn gwneud penderfyniadau i ohirio llawdriniaeth am amryw resymau nad ydynt yn gysylltiedig â phwysau ariannol. Mae hyn yn cynnwys camau priodol gan BILlau i ymdopi â chynnydd yn y galw am welyau llawfeddygol yn sgil derbyniadau brys, absenoldeb annisgwyl gan staff allweddol a'r angen i weithredu mesurau rheoli haint.

Yr hydref diwethaf, pennodd holl sefydliadau'r GIG gynlluniau gaeaf cynhwysfawr. Mae'r cynlluniau hyn yn helpu i sicrhau bod cyn lleied o darfu â phosibl ar wasanaethau yn sgil cynnydd yn y galw am ofal heb ei drefnu. Mae'r cynlluniau hyn yn rhai pellgyrhaeddol ac yn cynnwys:

- Capasiti – gyda hyd at 490 o welyau ychwanegol (neu gyfwerth) yn y cynlluniau
- Trefniadau staffio a gweithio gwell
- Llai o oedi wrth ryddhau – gyda mwy o waith partneriaeth rhwng y GIG ac Adrannau Gwasanaethau Cymdeithasol
- Trefniadau monitro ac ymyrryd gwell.

Byddwn yn ail-bwysleisio'r angen am gyfathrebu effeithio gyda'r cyhoedd am y rhesymau dros ohirio llawdriniaethau yng nghyfarfodydd nesaf y Prif Weithredwyr a'r Cadeiryddion.

Argymhelliad 16:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod pob bwrdd iechyd yn lleihau'r anghyfleustra a'r gofid sy'n cael ei achosi i gleifion a'u teuluoedd drwy fynnu bod y Byrddau'n cyfathrebu â chleifion cyn gynted ag y bo modd yn dilyn penderfyniad i ganslo neu ohirio llawdriniaethau dewisol.

Ymateb: Derbyn

Byddwn yn ail-bwysleisio'r angen i BILlau achosi cyn lleied â phosibl o anghyfleustra a gofid i gleifion a'u teuluoedd drwy sicrhau eu bod yn cyfathrebu yn fwy effeithiol ac amserol am ganslo neu ohirio llawdriniaethau dewisol. Bydd y mater hwn yn cael ei gynnwys yn rhan o agenda cyfarfodydd nesaf y Prif Weithredwyr a'r Cadeiryddion.

Argymhelliad 17:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru fod yn fwy gofalus wrth gomisiynu cyngor allanol wedi'i dalu amdano ag arian y trethdalwr, ac y dylai adrannau Llywodraeth Cymru dderbyn, adolygu a chadw allbwn cyngor o'r fath yn ddieithriad.

Ymateb: Derbyn

Mae hyn yn rhywbeth arferol. Roedd amgylchiadau unigryw ynghylch comisiynu'r adroddiad ar gyfer Chris Hurst gan mai'r bwriadu oedd iddo roi cyngor yn arbennig i gefnogi Prif Weithredwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Fodd bynnag, byddwn yn sicrhau bod yr Adran briodol yn derbyn, yn adolygu ac yn cadw'r holl gyngor y mae Llywodraeth Cymru yn ei gomisiynu'n uniongyrchol

Argymhelliad 18:

Mewn perthynas â rhannu canfyddiadau adolygiadau allanol, cred y Pwyllgor ei bod hi'n hollbwysig gweithredu mesurau diogelwch i sicrhau bod canfyddiadau o'r fath yn cael eu defnyddio'n eang i ddysgu gwersi a gwella prosesau yn y byrddau iechyd. Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru ystyried symud hyn yn ei flaen.

Ymateb: Derbyn

Mae'r Prif Swyddog Meddygol eisoes wedi ysgrifennu at yr holl Gyfarwyddwyr Meddygol yn gofyn iddynt rannu'r canlyniadau o unrhyw adolygiadau clinigol a gomisiynir yn allanol.

Hefyd cytunodd y Fforwm Ansawdd a Diogelwch Cenedlaethol yn ei gyfarfod diwethaf mai un o flaenoriaethau allweddol ei waith a'i gylch gorchwyl ar gyfer 2014 fyddai datblygu trefniadau effeithiol i rannu a lledaenu dysgu ehangach ar draws GIG Cymru a chyda'i bartneriaid allweddol. Mewn digwyddiad diweddar Tîm Cymru, sy'n

tynnu ynghyd swyddogion gweithredol o bob sefydliad a Llywodraeth Cymru, ystyriwyd y dysgu Cymru gyfan yn sgil adolygiad Duerden o'r trefniadau rheoli haint ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Fel rhan o'n gwaith gyda Swyddfa Archwilio Cymru ac AGIC (fel y nodir yn erbyn argymhelliad 20) byddwn hefyd yn rhannu ac yn trafod canfyddiadau o adroddiadau ac adolygiadau gyda Swyddfa Archwilio Cymru ac AGIC bob chwe mis.

(Gweler hefyd yr ymateb i argymhelliad 6 ynghylch rhannu adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ar Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr).

Argymhelliad 19:

Mae'r Pwyllgor yn credu ei bod yn hanfodol i uwch arweinwyr osod gweledigaeth eglur i'w sefydliadau allu ymateb i'r tair her o ddatblygu gwasanaethau, y gweithlu a chynlluniau ariannol. O ystyried y materion sydd ynghlwm wrth drefniadau llywodraethu ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, mae'n rhaid i uwch reolwyr newydd y Bwrdd adnewyddu ac ailuno'r tîm arweinyddiaeth gweithredol ac anweithredol, a chau'r bwch rhwng y Bwrdd a'r Wardiau.

Ymateb: Derbyn

Mae holl sefydliadau'r GIG yng Nghymru yn symud ymlaen yn dda o ran datblygu cynlluniau 3 blynedd sy'n tynnu ynghyd yr elfennau darparu gwasanaethau, gweithlu a chyllid mewn un ddogfen. Mae'r gofyniad statudol ar gyfer y Cynlluniau Tymor Canolig Integredig hyn bellach wedi'i nodi yn Neddf Cyllid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2014, ac mewn gofynion a disgwyliadau manwl a nodir ar gyfer Byrddau yn y Fframwaith Cynllunio a gyhoeddwyd ym mis Tachwedd 2013. Y cynlluniau hyn fydd sylfaen gweledigaeth glir ar gyfer pob sefydliad.

Mae Cadeirydd ac Is-gadeirydd newydd eisoes wedi penodi i Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr. Mae'r broses recriwtio wedi cychwyn ar gyfer Prif Weithredwr newydd. Ar ôl penodi'r tîm cyfan, byddwn yn gosod amcanion penodol i'r Prif Weithredwr a'r Cadeiryddion sicrhau bod y Bwrdd a'r tîm arwain anweithredol yn gweithio'n effeithiol.

Caiff effeithiolrwydd y tîm newydd ei brofi hefyd fel rhan o:

- Y cyfarfodydd chwemisol rhwng yr uwch dîm gweithredol yn Llywodraeth Cymru a BILlau unigol (h.y. cyfarfodydd y Cyd-dîm Gweithredol)
- Y cyfarfod rheolaidd rhwng y Gweinidog a'r Cadeirydd.
- Asesiad Strwythurol blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru.

Argymhelliad 20:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda Swyddfa Archwilio Cymru ac Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru i ddatblygu graddfeydd mwy eglur ar gyfer codi pryderon. Dylai hyn gynnwys meini prawf manwl ar gyfer sbarduno ymyrraeth, y sail resymegol dros y math o ymyrraeth, ac eglurder ynglŷn â phwy ddylai gael

gwybod pan fydd ymyrraeth yn cychwyn ac yn dod i ben. Credwn y dylai'r wybodaeth hon fod ar gael i'r cyhoedd.

Ymateb: Derbyn

Mae Llywodraeth Cymru, Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) a Swyddfa Archwilio Cymru wedi bod yn cydweithio i adolygu, a lle bo'n briodol, gwella'r cyd-drefniadau ar gyfer nodi ac ymdrin â pheryglon i ddarparu gwasanaethau neu effeithiolrwydd sefydliadol y GIG.

Mae gwaith wedi cael ei wneud i nodi'r ffynonellau gwybodaeth allweddol ynghylch cyrff y GIG sydd gan y gwahanol bartïon, a sut gellir rhannu'r rhain i sicrhau bod pryderon sy'n codi yn cael eu nodi ac yr ymdrinnir â nhw'n gyflym ac yn effeithiol. Mae trefniadau'n cael eu datblygu ar gyfer cyfnewid yr wybodaeth hon mewn ffordd amserol, a nodi'r trothwyon a'r sbardunau ar gyfer codi pryderon, a phwy ddylai gymryd y camau hynny. Mae tryloywder y broses a'r gofynion cyfathrebu sy'n codi ohoni yn cael eu hystyried fel rhan o hyn. Bydd Llywodraeth Cymru, AGIC a Swyddfa Archwilio Cymru yn gweithio gyda GIG Cymru a grwpiau buddiant eraill dros yr wythnosau nesaf wrth gwblhau'r trefniadau.

Caiff Trefniadau Codi Pryderon ac Ymyrraeth y GIG eu lansio mewn pryd ar gyfer y Flwyddyn Ariannol newydd a'u cyhoeddi.

Argymhelliad 21:

Rydym yn argymhell y dylai Llywodraeth Cymru fynd ati ar fyrder i ystyried creu cronfa o arweinwyr ychwanegol yn y tymor byr ar gyfer y GIG yng Nghymru, y gellir eu defnyddio ar fyr rybudd heb effeithio ar sefydliadau iechyd eraill y GIG yng Nghymru.

Ymateb: Derbyn

Rydym eisoes yn ystyried hyn ac wrthi'n edrych ar sut i oresgyn y cyfyngiadau ymarferol ynghylch sicrhau bod pobl ar gael gyda'r cefndir a'r sgiliau priodol pan fydd eu hangen. Mae hyn yn golygu ystyried defnyddio marchnad interim ehangach y DU a sefydlu trefniadau fframwaith sy'n caniatáu defnyddio hyn yn unol â rheolau caffael yr UE, a hynny mewn ffordd amserol yn ôl yr angen.

Fodd bynnag, nod y trefniadau codi pryderon newydd rydym yn eu sefydlu gyda Swyddfa Archwilio Cymru ac AGIC yw lleihau'r perygl y bydd angen i ni ddarparu cymorth ychwanegol ar fyr rybudd.